

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Київської обласної ради
від 07 грудня 2023 року № 768-22-VIII

Комплексна програма
розвитку сільського господарства та сільських територій
Київської області на 2024-2027 роки

м.Київ
2023 рік

ЗМІСТ

	Стор.
ПАСПОРТ ПРОГРАМИ	3
1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА ВИРІШЕННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА	5
2. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ	8
3. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ; СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ	8
4. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ (НАПРЯМІВ) І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ	9
5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, ВИЗНАЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	10
6. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ	11
Додаток 1	
Додаток 2	
Додаток 3	
Додаток 4	

ПАСПОРТ
(загальна характеристика програми)
Комплексної програми розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2024-2027 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Київська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади/органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення Програми*	Розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 02 жовтня 2023 року № 1043 «Про ініціювання розробки проекту Комплексної програми розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2024-2027 роки
3.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про схвалення проекту Програми/змін до програми	Розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 23 листопада 2023 року № 1292 «Про схвалення проекту Комплексної програми розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2024-2027 роки
4.	Розробник Програми	Управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації
5.	Співрозробники Програми	-
6.	Головний розпорядник коштів	Київська обласна державна адміністрація, управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації
7.	Відповідальний виконавець Програми	Київська обласна державна адміністрація, управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації
8.	Учасники Програми (співвиконавець)	Київська обласна державна адміністрація, управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації
9.	Термін реалізації Програми	2024-2027 роки
9.1.	Етапи виконання Програми (для довгострокових програм)	
10.	Перелік місцевих бюджетів, що беруть участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Обласний бюджет

11.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього,	63 232,00 тис. грн
	у тому числі:	-
11.1	коштів державного бюджету**	
11.2	коштів обласного бюджету	63 232,00 тис. грн
11.3	коштів місцевих бюджетів***	-
11.4	коштів небюджетних джерел	-

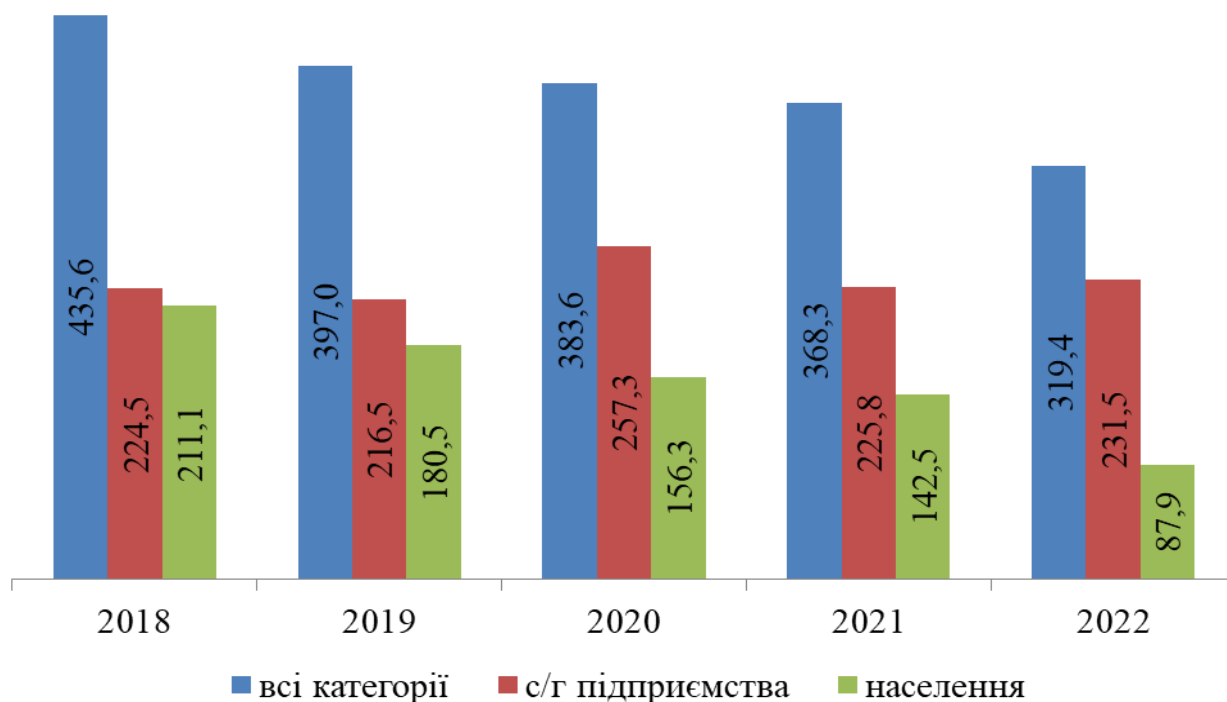
1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА ВИРІШЕННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Однією з актуальних проблем забезпечення продовольчої безпеки протягом багатьох років залишається скорочення виробництва молока у зв'язку зі зменшенням поголів'я корів у Київській області.

Населення Київської області має бути забезпечено виробництвом молочних продуктів в обсягах, що відповідають нормам продовольчої безпеки, на рівні 357,2 кг на одну особу. Рівень виробництва молока в області у 2018-2022 роках скоротився на 116,2 тис. тонн (на 26%) (Інфографіка 1). Споживчий попит населення області в молочних продуктах в середньому забезпечений на рівні 211 кг на одну особу в рік, що на 146 кг, або на 40 %, менше від норми споживання.

Інфографіка 1

Виробництво молока у Київській області, тис. тонн

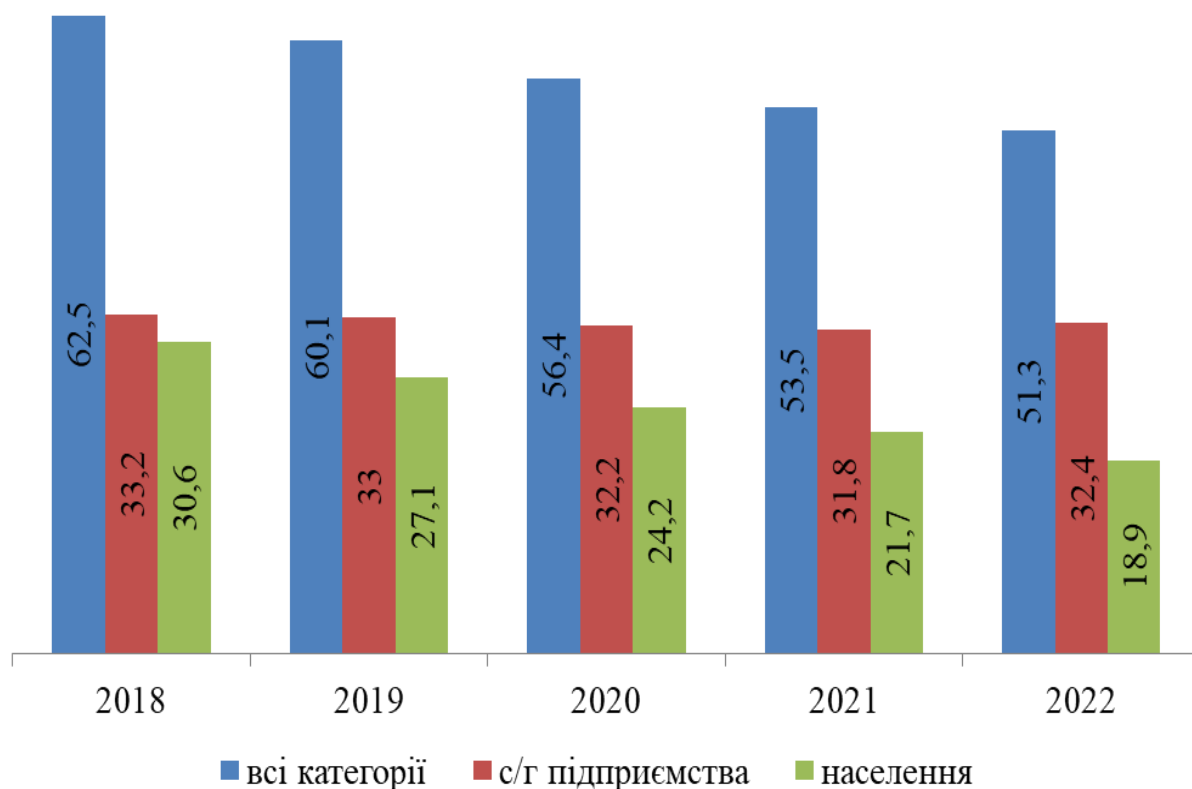

Площа природніх пасовищ в області обмежена, площа під сіножатями становить всього 5 % від сільськогосподарських угідь (57,5 тис. га від 1137,6 тис. га), тому можливості природного випасу великої рогатої худоби (далі – ВРХ) обмежені, і є проблеми із забезпеченням кормами. Значну частину собівартості молока у сільгоспвиробників області становить вартість покупних кормів, тому конкурувати з областями, які мають більш сприятливі умови для природного утримання ВРХ, відповідно й меншу собівартість молока, складно.

Поголів'я корів за останні п'ять років скоротилося на 11,2 тис. голів (на 18%), що негативно впливає на продовольчу безпеку регіону та зменшення виробництва молока та молочної продукції (Інфографіка 2).

Динаміка поголів'я корів у Київській області, тис. голів

Інфографіка 2

Фінансова підтримка, яка б стимулювала виробників сільськогосподарської продукції до збереження та нарощення поголів'я ВРХ, з державного бюджету не надається. Це є однією з причин скорочення чисельності поголів'я корів в Київській області та зменшення обсягів виробництва молока.

Виробництво молока на 72% зосереджене в сільськогосподарських підприємствах і на 28% в особистих селянських господарствах (далі – ОСГ). Щорічне зменшення молока в ОСГ спричинює підвищені попит та ціну на молочну продукцію, вироблену в ОСГ. Дана продукція користується високим попитом на ринках селищ та міст столичного регіону.

Внаслідок бойових дій на території Київщини економіка Київської області зазнала значних втрат. Протягом 2022 року чисельність корів в області скоротилася на 13 %, у тому числі і внаслідок бойових дій.

В умовах нестабільної ситуації щодо експорту зернових культур, несприятливої цінової кон'юнктури на зерновому ринку, сільгоспвиробникам області необхідно диверсифікувати виробничі ризики та розширювати перелік вирощуваних ними сільськогосподарських культур. Однією з альтернативних культур для вирощування в Київській області є льон. У даний час в області на

невеликих площах вирощується льон-кудряш (олійний). У 2022 році посіяно 0,1 тис. га., у 2023 році – 0,29 тис. га. У 2024 році аграрії планують збільшити посівні площі льону до 0,73 тис. га.

Льон доцільно вирощувати на невикористаних, екологічно забруднених землях півночі Київської області в депресивних районах Полісся. Вирощування льону на забруднених територіях сприятиме самоочищенню таких територій, створенню нових робочими місць та розвитку інфраструктури депресивних районів Київської області.

При вирощуванні даної культури є багато переваг. Льон, на відміну від інших сільськогосподарських культур, не виснажує ґрунт, не потребує внесення великої кількості засобів захисту рослин, що в цілому сприятиме покращенню екологічної ситуації.

Проте, існує і багато перепон при вирощуванні льону, в тому числі відсутність спеціальної окремої посівної та збиральної дороговартісної техніки зарубіжного виробництва, відсутність переробних потужностей. Тривалі посухи не сприяють високим урожаюм льону.

Для стимулювання розвитку галузі льонарства необхідним є надання фінансової підтримки з обласного бюджету Київської області за напрямом часткового відшкодування вартості придбаного суб'єктами господарювання насіння льону.

В області продовжується робота з активізації участі місцевих товаровиробників у виставкових заходах.

Так, для представлення господарюючих суб'єктів агропромислового комплексу, в тому числі малих, які мають цінний досвід господарювання, успішно освоюють нові ринки, виготовляють конкурентоспроможну продукцію, Київська обласна державна адміністрація проводить відповідну роботу з підготовки проєктів експозицій, виставкового обладнання, інформаційних планшетів для створення колективного стенду агропромислового комплексу області на Міжнародній агропромисловій виставці «Агро».

Слід звернути увагу на те, що область не має визначеного обласного центру. У зв'язку з цим, а також виходячи із географічного розташування столиці України, саме у м. Києві відбувається більшість різноманітних виставкових заходів міжрегіонального, національного та міжнародного рівнів, де з успіхом беруть участь підприємства агропромислового комплексу Київської області.

Підсумовуючи, Програма має такі напрями для розвитку аграрної галузі:
підтримка розвитку галузі тваринництва;
підтримка розвитку галузі льонарства;
розвиток виставково-ярмаркової та інформаційно-освітньої діяльності в агропромисловому комплексі Київської області.

2. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою Програми є збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, стабілізація розвитку галузі тваринництва, підтримка зайнятості сільського населення (у тому числі військових та їх сімей), створення додаткових можливостей для зростання доходів сільського населення, малого та середнього аграрного бізнесу, забезпечення наповнення бюджетів всіх рівнів, створення сприятливих умов для розширення міжнародного співробітництва у галузях сільського господарства, харчової і переробної промисловостей, сільськогосподарського машинобудування, створення умов для підвищення ефективності сільського господарства, мікро та малих суб'єктів підприємництва, збільшення доданої вартості в аграрному секторі економіки як передумови формування самодостатніх територіальних громад, просування продукції товаровиробників на внутрішні та зовнішні ринки, залучення інвестицій в аграрний сектор економіки області.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ; СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

З метою підвищення рівня забезпечення населення молочними продуктами, необхідним є надання з обласного бюджету фінансової підтримки юридичним та фізичним особам для розвитку тваринництва.

Для досягнення мети Програми кошти обласного бюджету спрямовуються на підтримку розвитку галузі тваринництва за такими напрямками:

- 1) часткове відшкодування вартості закуплених суб'єктами господарювання племінних телиць, нетелей, корів;
- 2) часткове відшкодування закуплених фізичними особами телиць, нетелей, корів;
- 3) дотація фізичним особам за утримання корів;
- 4) часткове відшкодування вартості придбаних фізичними особами установок індивідуального доїння.

Для стимулювання розвитку галузі льонарства фінансова підтримка з обласного бюджету Київської області надається за напрямом часткового відшкодування вартості придбаного суб'єктами господарювання насіння льону.

Підтримка розвитку галузей тваринництва та льонарства надається згідно з Порядком використання коштів обласного бюджету Київської області, передбачених для підтримки розвитку галузей тваринництва та льонарства (додаток 1 до Програми).

Для розширення мереж збуту, запозичення кращих практик господарювання необхідно забезпечити можливість участі суб'єктів господарювання агропромислового комплексу у виставкових заходах.

З цією метою щороку проводиться міжнародна агропромислова виставка «Агро». Кожного року Київська область представляє досягнення галузі сільського господарства у зазначеній виставці та інших заходах.

Фінансування розвитку виставкової-ярмаркової та освітньої діяльності буде здійснюватися за рахунок коштів обласного бюджету протягом 2024 – 2027 років в межах наявних кошторисних призначень.

Закупівля товарів і послуг за бюджетні кошти здійснюється відповідно до законодавства України.

Програма впроваджується в один етап протягом 2024-2027 років. Фінансове забезпечення виконання Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету у межах наявного фінансового ресурсу (додаток 2 до Програми).

Обсяги фінансування за окремими напрямками і заходами Програми наведені у додатку 3 до Програми.

4. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ (НАПРЯМІВ) І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

Підтримка розвитку галузі тваринництва

Завдання:

- стабілізація поголів'я корів;
- стимулювання збільшення чисельності поголів'я корів у сільськогосподарських підприємствах Київської області;
- стимулювання збільшення чисельності поголів'я корів у населення Київської області;
- стимулювання збільшення виробництва молока;

Заходи:

- часткове відшкодування вартості закуплених суб'єктами господарювання племінних телиць, нетелей, корів;
- часткове відшкодування вартості закуплених фізичними особами телиць, нетелей, корів;
- дотація фізичним особам за утримання корів;
- часткове відшкодування вартості придбаних фізичними особами установок індивідуального доїння.

Результативні показники:

- збільшення поголів'я корів;
- збільшення виробництва молока.

Підтримка розвитку галузі льонарства

Завдання:

- стимулювання сільськогосподарських підприємств Київської області до вирощування льону;

Заходи:

часткове відшкодування вартості придбаного суб'єктами господарювання насіння льону;

Результативні показники:

збільшення площ посівів льону у сільськогосподарських підприємствах Київської області.

Розвиток виставково-ярмаркової та освітньої діяльності в агропромисловому комплексі

Завдання:

активізація участі підприємств та організацій у міжнародних виставках та виставках загальнодержавного значення в Україні з метою розширення присутності товаровиробників Київської області на найбільш значних зовнішніх та внутрішніх ринках і виходу на нові перспективні ринки збуту українських товарів та послуг.

Заходи:

відшкодування 100 % вартості оренди закритої необладнаної площі у павільйоні загальною площею орієнтовно 40 м²;

відшкодування 100 % вартості забудови ексклюзивного виставкового стенду.

Результативні показники:

проведення у 2024 році міжнародної агропромислової виставки «Агро-2024» та інших виставкових заходів;

проведення у 2025 році міжнародної агропромислової виставки «Агро-2025» та інших виставкових заходів;

проведення у 2026 році міжнародної агропромислової виставки «Агро-2026» та інших виставкових заходів;

проведення у 2027 році міжнародної агропромислової виставки «Агро-2027» та інших виставкових заходів.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, ВИЗНАЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Виконання Програми дасть змогу:

розширити можливість залучення інвестицій в агропромисловий комплекс;
збільшити поголів'я корів;

збільшити виробництво сільськогосподарської продукції в Київській області, у тому числі сільськогосподарської продукції з високою доданою вартістю;

розширити географію збуту сільськогосподарської продукції;

збільшити доходи сільськогосподарських товаровиробників;

створити нові робочі місця.

Результативні показники Програми наведені в додатку 4 до Програми.

6. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію діяльності, пов'язаної з виконанням Програми, та контроль за станом її виконання здійснює управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації та постійна комісія Київської обласної ради з питань агропромислового комплексу та земельних відносин.

Відповідальний виконавець Програми щокварталу до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформує про стан фінансування її заходів постійну комісію Київської обласної ради з питань агропромислового комплексу та земельних відносин, а також щороку в строки, визначені рішенням Київської обласної ради, інформує Київську обласну раду про хід виконання Програми та ефективність реалізації її заходів.

Щорічні звіти (інформація) про хід виконання Програми та ефективність реалізації її заходів заслуховується на засіданні сесії Київської обласної ради.

Зазначена інформація використовується для контролю за забезпеченням виконання заходів Програми, за досягненням очікуваних показників Програми, за цільовим та ефективним використанням фінансових ресурсів Програми та виноситься на розгляд профільної постійної комісії обласної ради.

В.о. голови

Ярослав ДОБРЯНСЬКИЙ